

БЕОГРАД - На данашњи дан 1889. умро је српски писац Јаков Игњатовић. После завршеног правног факултета радио је у родној Сент Андреји као адвокат, а у време револуције 1848. био је посланик Мајске скупштине у Сремским Карловцима и члан Главног одбора Војводине. Написао је девет романа, 17 приповедака, књигу мемоара и мноштво текстова на политичке и друштвене теме. Као литерата, био је реалиста а најчешћа тема његових дела је живот војвођанских и уопште угарских Срба. Дела: романи "Трпен-спасен", "Милан Наранџић", "Чудан свет", "Васа Решпект", "Вечити младожења", "Стари и нови мајстори", "Патница". 1889 - Рођен је француски писац, сликар и режисер Жан Кокто, члан Француске академије. Често је мењао став и стил и опробао се као песник, романсијер, писац драма, критичар, сликар, режисер и филмски сценариста. Дела: романи "Страшна деца", "Томас варалица", позоришни комади "Писаћа машина", "Страшни родитељи", "Орфеј", "Едип", "Антигона".

Данас је недеља, 5. јул, 186. дан 2026. До краја године има 179 дана.

1783 - Рођен је Шарл Луј Авас, француски писац, новинар, оснивач новинске агенције "Авас". Рођен у Роану, Авас је осмислио тада нови концепт специфичног агенцијског новинарства. "Агенцију Авас" најстарију на свету, основао је 1835. Као новинска агенција "Авас" је постојао до 1945. Њен настављач је данашњи "Франс прес".

1791 - Џорџ Хемонд је постављен за првог амбасадора Уједињеног Краљевства у САД.

1811 - Венецуела је прогласила независност од Шпаније. Била је то прва латиноамеричка земља која се одважила на одбацивање вишевековне колонијалне метрополе.

1830 - Француске колонијалне трупе су заузеле град Алжир, тада формално под влашћу Турске. Алжир је остао под француском управом до 1962. кад је после ослободилачког

рата изборио независност.

1833 - Умро је француски хемичар Жозеф Нисефор Ниепс, пионир фотографије. Усавршавајући литографију од 1813. до 1820, први је у свету успео да фиксира слику добијену у мрачној комори помоћу посребрене бакарне плоче прекривене осетљивим слојем асфалтног лака.

1857 - Рођена је немачка револуционарка Клара Цеткин, један од оснивача женског међународног радничког покрета и Комунистичке партије Немачке, на чији је предлог 8. март проглашен Међународним даном жена. Због активности у социјалистичком покрету морала је 1882. да емигрира из Немачке. По повратку 1890. руководила је женским пролетерским покретом, а од 1892. до 1917. уређивала је женски социјалдемократски лист "Глеићхеит". Иницијатор је Прве међународне конференције жена 1907. на којој је изабрана за секретара Међународног женског секретаријата. Међународна конференција жена у Копенхагену 1910. прихватила је њен предлог о проглашењу Међународног празника жена-радница. Током Првог светског рата била је активна у левичарској групи "Спартак" и због осуде империјалистичког рата 1915. је ухапшена. Била је члан Президијума Треће интернационале (Коминтерна), руководилац женског одељења Коминтерне и комунистички посланик у Рајхстагу (Скупштина) до доласка нациста на власт, после чега је избегла у Москву где је убрзо умрла 1933.

1872 - Рођен је француски државник Едуар Ерио, којег су Немци у Другом светском рату 1942. отерали у заробљеништво, одакле је ослобођен 1945. пошто је Црвена армија заузела Берлин. Предводио је Радикал-социјалистичку партију од 1919. до 1955. Био је више пута председник и члан владе између 1924. и 1936. а од 1936. до 1940. и од 1947. до 1953. председник је француске скупштине.

1879 - Рођен је амерички тенисер и политичар Двајт Дејвис, који је 1900. основао тениско такмичење нација "Дејвис куп". Под председником САД Келвином Кулиџом био је министар рата од 1925. до 1929. 1880 - Рођен је чешки виолиниста и композитор Јан Кубелик, који је почео да наступа већ у осмој години живота, стекавши углед једног од највећих виолинских виртуоза. Дела: "Америчка симфонија у а-молу", шест концерата за виолину и оркестар, симфонијске варијације за виолину и камерни оркестар, краће композиције за виолину и клавир.

1901 - Рођен је руски позоришни режисер и глумац Сергеј Владимирович Обрасцов,

један од утемељивача пародијско сатиричног жанра минијатура и романи с луткама и оснивач Државног централног позоришта лутака, јединственог у свету. Стваралац инвентивног духа и богате маште, режирао је више од 50 луткарских представа које се сматрају антологијским делима тог позоришног жанра, попут "Чаробне Аладинове лампе", "Необичног концерта", "2:0 за нас", "Ђавољег млина".

1911 - Рођен је француски државник Жорж Помпиду, председник Француске од 1969. до 1974. Шеф државе постао је после оставке Шарла де Гола. С њим је блиско сарађивао од 1945. у међувремену је био директор Ротшилдове банке, шеф Де Головог кабинета и члан Уставног савета, а од 1962. до 1968. председник владе.

1932 - У Португалу је Председник Владе постао економски стручњак Антонио де Оливеира Салазар, који је 1933. установио специфичан политички систем, назван "Нова држава". Био је то изразито десно орјентисан поредак, окончан тек 1974. четири године после његове смрти. Сам Салазар био је челна личност Португала до 1968.

1943 - Офанзивом немачких снага на положаје Црвене армије из правца Орела и Харкова, у Другом светском рату је почела Курска битка, највећа тенковска битка у историји ратовања, у којој је учествовало око 6.000 тенкова са обе стране. Немци су ангажовали 50 дивизија, од којих 14 оклопних и две моторизоване, али су претрпели пораз, изгубили су пола милиона војника и 2.900 тенкова, од чега се никада нису опоравили. Совјетски губици су такође били огромни.

1959 - Председник Индонезије Ахмед Сукарно је распустио индонежанску скупштину и преузео диктаторска овлашћења. 1962 - Алжир је формалним проглашењем независности после 132 године француске колонијалне власти и дугогодишњег рата за ослобођење постао суверена држава.

1969 - Умро је Валтер Гропијус, немачки архитекта. У Вајмару је 1919. основао архитектонску школу "Баухаус" која је одлучујуће утицала на архитектуру 20. века. Школовање у "Баухаусу" темељило се на његовој идеји о сједињавању уметности и занатства и успостављању хармоничног јединства свих уметности под окриљем архитектуре. Школу је 1925. преместио у Десау, у зграду рађену према његовом пројекту, потом у Берлин, али су је нацисти распустили по доласку на власт 1933. Емигрирао је 1937. у САД и у Чикагу је основао школу "Нови Баухаус" засновану на истим принципима, а 1938. постао је професор Харвардског универзитета. Пројектовао је више

зграда у САД и написао теоријско дело "Синтеза у архитектури". 1975 - Зеленортска острва су добила независност после 500 година под португалском влашћу.

1975 - Амерички тенисер Артур Еш је у финалу победио земљака Џимија Конорса, поставши први афроамериканец у дугој историји турнира у Вимблдону који је победио на најпрестижнијем светском тениском такмичењу.

1977 - Генерал Мохамад Зија ул Хак збацио је у Пакистану војним ударом председника владе Зулфикара Али Бута.

1980 - Шведски тенисер Бјорн Борј пети пут узастопно победио је на турниру у Вимблдону, што ником до тада није успело.

1990 - Скупштина Србије усвојила је Закон о престанку рада Скупштине и Извршног већа Косова и Метохије због сецесионистичког деловања и настојања да се створи "Република Косово".

1994 - Палестински вођа Јасер Арафат допутовао је на Западну обалу после 27 година у избеглиштву и најавио преображај територија под палестинском самоуправом у државу Палестина, с престоницом у источном Јерусалиму.

1994 - Преминуо је Богдан Кризман, хрватски и југословенски историчар. Рођен је у Вараждину, где је његов отац држао адвокатску канцеларију. Као присталица интегралног југословенства отац Хинко био је један од твораца уједињења 1918. а потом народни посланик и у више наврата министар у Краљевини СХС/Југославији. Богдан је студије завршио на Правном факултету у Загребу 1937. да би се потом усавршавао у Паризу, у Слободној школи политичких наука. Потом ради у Министарству спољних послова Краљевине Југославије. По окупацији земље хрватске усташке власти га смештају у логор у Лепоглави. Крај рата дочекује у интернацији у Грацу. Докторирао је 1952. у Загребу тезом на тему дипломатије Дубровачке републике у 18. веку. Од 1950. до 1958. ради као архивиста, потом у ЈАЗУ. Од 1970. ради на катедри Опште историје државе и права на Правном факултету у Загребу. Темељним и врло савесним проучавањем постао је највећи стручњак за НДХ, усташки покрет и самог Павелића. Дела: "О дубровачкој дипломатији", "Спољна политика југословенске државе 1918-1941",

"Распад Аустроугарске и стварање југославенске државе", "Анте Павелић и усташе", "Павелић између Хитлера и Мусолинија", "Усташе и Трећи рајх" I-II, "Павелић у бјекству", "Хрватска у Првом свјетском рату".

2000 - Турски апелациони суд потврдио је једногодишњу казну затвора вођи исламиста, бившем председнику владе Неџметину Ербакану, због тога што је подстицао мржњу у говорима шест година раније.

2003 - Две Чеченке, исламски терористи - самоубице, активирале су експлозив испред улаза у московски аеродром "Тушино", где је одржаван велики рок концерт. Погинуло је 18 особа.

2006 - Умро је оснивач америчке корпорације "Енрон" Кенет Леј, који је месец дана раније проглашен кривим за банкрот овог енергетског гиганта. Претила му је затворска казна у трајању од 30 година пошто је проглашен кривим за превару и заверу у једном од највећих случајева преваре у америчкој корпоративној историји. "Енрон", некад седма највећа компанија у САД, банкротирала је нешто мање од три месеца након терористичких напада 11. септембра 2001. у Њујорку.

2011 - Преминуо је српски глумац Душан Јанићијевић. Рад на филму започео је као студент, улогом Стојана Мутикаше у истоименом остварењу Феодора Ханжековића, за коју је добио Златну арену на првом Фестивалу југословенског филма у Пули 1954. године. Рођен је недалеко од Блага, глуму је завршио на Позоришној академији у Београду. Осим стотина улога које је остварио, током ретко плодне каријере, аутор је и аутобиографске књиге "Сећања".

2017 - Преминуо је Миливоје Мића Марковић, српски композитор, џез музичар завидног међународног угледа. Кларинетиста, саксофониста, аранжер, професор, био је први дипломац џез одсека Музичке академије у Грацу и предводио је Биг бенд РТС-а. Као дугогодишњи уредник на Телевизији Београд био је аутор и водитељ низа емисија. Шира јавност памти га као аутора култне музике за филм и ТВ серију "Отписани".

2021 - Преминула је Рафаела Кара, италијанска певачица, глумица, тв водитељка. На врхунцу популарности била је седамдесетих, не само у Италији, него и у Шпанији, као и у

Латинској Америци.

2025 - У Загребу је, на хиподрому, одржан перформанс и концерт контроврезног хрватског музичара Марка Перковића Томпсона, познатог по величању усташтва односно нацизма, којем је по саопштењу организатора, присуствовало више од 400.000 људи.

(Танјуг)